

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Środowiska

KSI.410.003.03.2016
P/16/045

**WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE**

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/045 Ochrona jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Środowiska
Kontroler	Władysława Siekierska-Szarejko, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KSI /10/2016 z dnia 18 maja 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Przasnysz, zwany dalej „Urzędem Gminy”, ul. Św. Stanisława Kostki 5, 06-300 Przasnysz.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grażyna Wróblewska, Wójt Gminy Przasnysz (zwana dalej „Wójtem Gminy”). (dowód: akta kontroli str. 3-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

W latach 2013–2016 (I kwartał) Wójt Gminy realizował zadania w zakresie zapewnienia utrzymania należytej jakości ujmowanej i podawanej do sieci wodociągowej wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi m.in. poprzez:

- ustanowienie stref ochronnych z terenem ochrony bezpośredniej dla trzech z czterech ujęć wody, których Gmina była właścicielem;
- pełne ogrodzenie, a także oznakowanie terenów ochrony bezpośredniej i pośredniej tablicami informacyjnymi, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 maja 2004 r. w sprawie wzorów tablic informacyjnych o strefie ochronnej ujęcia wody²;
- terminowe przekazywanie zbiorczych zestawień informacji w zakresie korzystania ze środowiska oraz wysokości należnych opłat do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, a także terminowe i w należytej wysokości wnoszenie opłat za pobór wód podziemnych;
- terminowe przekazywanie sprawozdania M-06³ do Głównego Urzędu Statystycznego;
- podawanie do publicznej wiadomości wyników badań wody pobieranej z ujęć, a także podejmowanie czynności po warunkowych dopuszczeniach wody do spożycia przez Stację Sanitarno-Epidemiologiczną celem zapewnienia prawidłowych parametrów jakości wody;
- uwzględnienie w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przasnysz (dalej „suikzpg” lub „Studium”)⁴ wszystkich ujęć wody znajdujących się na terenie Gminy.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową.

² Dz. U. Nr 136, poz. 1457 z późn. zm.

³ Sprawozdanie o wodociągach, kanalizacji i wywozie nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych.

⁴ Zatwierdzonego Uchwałą Nr IV/18/206 Rady Gminy z dnia 29 grudnia 2006 r.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na:

- nieujęciu w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Przasnysz (dalej „mpzp”)⁵ wszystkich ujęć wody pitnej funkcjonujących na terenie Gminy;
- niewyegzekwowaniu, wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁶ (dalej „ucpg”), obowiązku przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacji oraz nieprowadzeniu ewidencji zbiorników bezodpływowych, o której mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ucpg;
- niewykonywaniu w latach 2013–2015 obowiązków wynikających z pozwoleń wodnoprawnych, wydanych dla czterech ujęć będących własnością Gminy, polegających na badaniu ilości i jakości wód popłucznych oraz nieprzekazywaniu wyników analiz ścieków (popłucznych) do właściwego starostwa powiatowego;
- przekroczeniu w 2013 r. ilości pobranej wody na ujęciu Leszno w stosunku do ilości określonej w pozwoleniu wodnoprawnym o 572 m³;
- przekroczeniu, w latach 2013–2014 (do czasu uzyskania nowych pozwoleń wodnoprawnych), dopuszczalnego maksymalnego średniego dziennego poboru wody na poszczególnych ujęciach od 4,4% do 48,4%;
- nieprowadzeniu pomiarów zwierciadła wody w studniach z częstotliwością określoną w pozwoleniach wodnoprawnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Stosowanie ograniczeń w użytkowaniu wód i powierzchni ziemi związanych z ustanowieniem strefy ochronnej ujęcia wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

1.1. Realizacja zadań wynikająca z ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody

Opis stanu faktycznego

Na terenie Gminy, według stanu na dzień 31 marca 2016 r., znajdowało się pięć ujęć wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym cztery ujęcia, których właścicielem była Gmina (w miejscowościach Szła, Mchowo, Helenowo Nowe i Leszno) oraz jedno ujęcie w Mirowie, którego właścicielem był Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o (dalej „MZGiM”).

Wszystkie ujęcia wody posiadały pozwolenia wodnoprawne. Zgodnie z pozwoleniami wodnoprawnymi, ilość pobieranej wody z poszczególnych ujęć wody mogła wynosić w badanym okresie maksymalnie od 21,0 m³/h do 65,0 m³/h, średnio od 90,0 m³/d do 974,4 m³/d i od 43.800 m³/rok do 355.656 m³/rok.

(dowód: akta kontroli str. 51-52, 56-62, 64-71, 74-76, 78-80, 92-99, 214-219, 394-395)

Trzy z czterech ujęć wody będących własnością Gminy (w miejscowościach: Helenowo Nowe, Szła i Mchowo) posiadało ustanowione strefy ochronne z terenem ochrony bezpośredniej. Strefa ochronna została również ustanowiona dla ujęcia w Mirowie. Powyższe strefy zostały ustanowione w drodze decyzji Starosty Przasnyskiego.

(dowód: akta kontroli str. 51-52, 56-61, 64-67, 69-71, 74-76)

Ujęcie wody głębinowej w Lesznie posiadało strefę ochronną z terenem ochrony bezpośredniej i pośredniej, ustanowioną decyzją Starosty Przasnyskiego z dnia 23 listopada 2000 r.⁷. Zgodnie z art. 21 ust 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo

⁵ Zatwierdzonym Uchwałą nr XVI/83/2003 Rady Gminy z dnia 30 grudnia 2003 r.

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 250.

⁷ Znak: ROŚ.6223-16/2/2000.

wodne oraz niektórych innych ustaw⁸ (dalej „uzupw”) strefa ta wygasła z dniem 31 grudnia 2012 r. W operacie wodnoprawnym dla przedmiotowego ujęcia wody (z marca 2014 r.) zapisano: „Stwierdzone warunki geologiczne oraz lokalizacja otworów (zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną) decydują o tym, że było konieczne wyznaczenie strefy pośredniej ochrony sanitarnej”. Urząd Gminy Przasnysz nie wystąpił o ponowne jej ustanowienie.

Wójt Gminy Przasnysz wyjaśniła, że „(...) Po wygaśnięciu strefy z mocy prawa, przez niedopatrzenie, Urząd Gminy Przasnysz nie wystąpił o ponowne jej ustanowienie. Pomimo braku dokumentu wszystkie działania związane z ochroną ujęcia wody były prowadzone. (...) na terenie strefy ochrony pośredniej ujęcia należało uporządkować gospodarkę ściekową poprzez skanalizowanie wsi. W latach 2004 – 2005 Gmina Przasnysz wykonała kanalizację sanitarną w miejscowości Leszno. Cały teren strefy ochrony pośredniej ujęcia został skanalizowany w 100%. Ponadto już zostały podjęte działania dotyczące ustanowienia stref ochronnych ujęcia wody w Lesznie – została wybrana firma hydrogeologiczna, która sporządzi pełną dokumentację niezbędną do ustalenia stref ochronnych ujęcia wody”.

(dowód: akta kontroli str. 81-105, 369-374)

W wyniku oględzin ujęć wody w miejscowościach Leszno i Mchowo ustalono, że tereny ujęcia były zabezpieczone w sposób przewidziany dla terenów ochrony bezpośredniej. Grunty ujęć były użytkowane tylko na cele związane z eksploatacją wody, a teren był zagospodarowany zielenią i ogrodzony.

Obudowa studni na terenie ujęcia Leszno była podwyższona o około 1,5 m, a obudowy trzech studni na terenie ujęcia Mchowo były podwyższone o około 2 m, co umożliwiało naturalny odpływ wód opadowych.

Na ujęciu Leszno ścieki z urządzeń sanitarnych odprowadzane były do kanalizacji sanitarnej. Mchowo nie posiadało zbiornika bezodpływowego, ale ujęcie było obok szkoły (dwie studnie na terenie boiska szkolnego i konserwator mógł korzystać z urządzeń sanitarnych, na terenie szkoły).

(dowód: akta kontroli str. 220, 223-224, 418-444)

Tereny ochrony bezpośredniej ww. ujęć, na których dokonano oględzin, były oznaczone tablicami informacyjnymi według wzoru przewidzianego dla strefy ochronnej z terenem ochrony bezpośredniej w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie wzorów tablic informacyjnych o strefie ochronnej ujęcia wody.

Dla ww. ujęć nie zastosowano dodatkowych zabezpieczeń przed wtargnięciem osób niepożądanych.

Decyzją z dnia 24 października 2014 r.⁹ Starosta Przasnyski ustanowił dla gminnego ujęcia wody podziemnej w Mchowie strefę ochronną z terenem ochrony bezpośredniej o promieniu 10 m od obudowy każdej studni w ramach istniejącego ogrodzenia.

Oględziny wykazały, że strefa ujęcia była ogrodzona, a odległość ogrodzenia do obudowy studni była w promieniu od 4,3 m do ponad 10 m.

(dowód: akta kontroli str. 63-71, 418-444)

Na ujęciach wody w Szli i Helenowie Nowym ścieki sanitarne gromadzono w zbiornikach bezodpływowych zlokalizowanych poza terenem ochrony bezpośredniej, które były okresowo (w miarę potrzeb) opróżniane. Obsługę każdego ujęcia prowadził jeden pracownik, który przebywał tam tylko w miarę potrzeb.

Utrzymywanie we właściwym stanie studni i SUW, należało do obowiązków służbowych konserwatorów zatrudnionych w każdym ujęciu wody. Zakres obowiązków konserwatorów obejmował m.in. obsługę studni głębinowych, dokonywanie dziennych i miesięcznych odczytów wskazań wodomierzy, obsługę urządzeń SUW, utrzymanie czystości i porządku.

(dowód: akta kontroli str. 413-417, 418-444)

⁸ Dz. U. Nr 32, poz. 159 z późn. zm.

⁹ Znak: Gpk.6341.5.2014.

W badanym okresie Mazowiecki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie przeprowadził w 2014 r. m.in. kontrolę strefy ochronnej ujęcia wody w Lesznie, nie stwierdzając nieprawidłowości w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 163-179, 271-337, 455-477)

1.2. Zapobieganie lub ograniczanie negatywnego wpływu źródeł zanieczyszczenia środowiska na jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Opis stanu
faktycznego

W obowiązującym mpzp uwzględniono informacje dotyczące dwóch ujęć wody (Mchowo, Szla).

W obowiązującym Studium uwzględniono wszystkie występujące na terenie Gminy ujęcia wody wraz z ich strefami ochronnymi oraz zapisy mające na celu ochronę jakości wód ujmowanych na ujęciach, wynikające z nakazów, zakazów i ograniczeń określonych w decyzjach. Dla ujęcia w Lesznie i Mirowie, dla których zostały ustanowione tereny ochrony pośredniej zakazano m.in. lokalizowania nowych ujęć wody; inwestycji stanowiących zagrożenie dla wód podziemnych, cmentarzy, grzebania zwierząt, i zakładania mogiłników; wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych, ferm chowu zwierząt; wprowadzania ścieków do ziemi i do wód powierzchniowych.

(dowód: akta kontroli str. 186-197, 207-213, 224-225)

Do procedowanej, w okresie objętym kontrolą, zmiany Studium opracowano prognozę oddziaływania na środowisko. Projekt suikzp posiadał pozytywne opinie (bez uwag) właściwych organów: regionalnego dyrektora ochrony środowiska, wojewódzkiego inspektora sanitarnego oraz dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej. W opracowywanym Studium wskazano dane dotyczące ujęć wody, które nie były zgodne z obowiązującym stanem prawnym.

(dowód: akta kontroli str. 106-109, 225, 355-368)

W latach 2013–2016 (I kwartał) w Gminie przeprowadzono 29 postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, o których mowa w art. 71 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁰ oraz wydano 24 takie decyzje.

Żadne przedsięwzięcie, dla którego wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, nie było zlokalizowane w odległości do 100 m od terenu ujęcia wody. Nie wydano żadnych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć zlokalizowanych na terenach ochrony pośredniej ujęć wody.

(dowód: akta kontroli str. 220-227)

Według danych Urzędu Gminy Przasnysz, spośród 50 miejscowości, 10 było skanalizowanych. Łączna liczba przyłączy wynosiła 673, co przy liczbie 1810 budynków mieszkalnych (dane ze sprawozdania RRW–2¹¹ za 2015 r.) oznacza stopień skanalizowania na poziomie 37,2%.

Przydomowe oczyszczalnie ścieków, według danych na dzień 3 marca 2016 r., posiadało 314 nieruchomości, tj. 17,4% wszystkich budynków mieszkalnych, na terenie Gminy.

Z podłączeń do kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalni ścieków korzystało 987 budynków mieszkalnych, tj. 54,3% budynków mieszkalnych, znajdujących się na terenie Gminy.

W ramach przeprowadzonych inwestycji na terenie Gminy, stworzono możliwość podłączenia się do kanalizacji dla 777 nieruchomości, czyli z możliwości takiej nie skorzystało 104 nieruchomości, w tym osiem na terenie ochrony pośredniej ujęcia wody w Lesznie.

¹⁰ Dz. U. z 2016 r. poz. 353.

¹¹ Sprawozdania RRW-2 z realizacją inwestycji w zakresie wodociągów i sanitacji wsi.

W trakcie kontroli NIK, w dniach 3–6 czerwca 2016 r., Gmina dokonała identyfikacji nieczynnych studni znajdujących się na terenie ochrony pośredniej ujęcia Leszno, która wykazała, że 11 nieruchomości posiadało własne studnie, dziewięć studni było nieużywanych, z dwóch studni właściciele nieruchomości wykorzystywali wodę w okresie wiosenno-letnim do podlewania przydomowych ogrodów.

Wójt Gminy Przasnysz w wyjaśnieniach podała m.in., iż *po wyznaczeniu strefy ochrony pośredniej w 2000 r., Gmina podjęła szereg działań mających na celu ochronę ujęcia wód. Zlikwidowano ogniska potencjalnych zagrożeń takich, jak nieszczelne szamba, poprzez skanalizowanie całego obszaru strefy pośredniej. Pomimo, że decyzja w sprawie ustalenia strefy ochrony pośredniej wygasła i brak jest dokumentu prawnego wyznaczenia strefy, to wszystkie działania związane z ochroną ujęcia wody w Lesznie były i nadal są prowadzone.*

W latach 2013–2015 ilość wody przesłanej systemem wodociagowym do mieszkańców Gminy wyniosła odpowiednio: 408,8 tys. m³, 448,6 tys. m³ oraz 482,1 tys. m³. Ilość ścieków odprowadzanych systemem kanalizacji sanitarnej w poszczególnych latach badanego okresu wynosiła: w 2013 r. – 54,3 tys. m³; w 2014 r. – 57,9 tys. m³; w 2015 r. – 58,4 tys. m³. Ilość ścieków odbierana ze zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe wynosiła odpowiednio: w 2013 r. – 364,8 m³, w 2014 r. – 425,0 m³, w 2015 r. - 420,1 m³.

Wójt Gminy Przasnysz wyjaśniła, że *„(...) Przyczyny bardzo dużych dysproporcji pomiędzy ilością wody pobranej a ilością odprowadzanych ścieków są następujące: Gmina Przasnysz jest gminą typowo rolniczą. Woda pobierana z wodociągów wiejskich trafia bezpośrednio do produkcji rolniczej i jest bezpowrotnie zużyta na jej cele (...) Przepuszcza się, że duża część ścieków, po wstępnym podczyszczeniu w osadnikach trafia do gruntu poprzez nieszczelne szamba, a także odprowadzanie na własne pola. Aby wyeliminować zjawisko niekontrolowanego odprowadzania ścieków komunalnych z gospodarstw rolnych i domowych a tym samym chronić wody wykorzystywane do zaopatrzenia mieszkańców, Gmina Przasnysz od 2003 r. prowadzi inwestycje polegające na budowie kanalizacji sanitarnej w miejscowościach o zwartej zabudowie a także budowę oczyszczalni przydomowych na terenach o zabudowie rozproszonej. W najbliższych planach gminy jest wybudowanie kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w siedmiu miejscowościach (powstanie 360 szt. nowych przyłączy). Gmina posiada już wykonane projekty budowlane wraz z pozwoleniami na budowę. Ponadto Gmina kontynuuje budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, obecnie ogłoszony jest przetarg na wykonanie 34 szt. przydomowych oczyszczalni”.*

(dowód: akta kontroli str. 221-227, 369-374, 378, 494-499)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, nie uwzględniono występujących na terenie Gminy (w miejscowościach: Helenowo Nowe, Leszno i Mirów) ujęć wody oraz ich stref ochronnych, a także zapisów mających na celu ochronę jakości wód ujmowanych na ujęciach wód, wynikających z nakazów, zakazów i ograniczeń określonych w decyzjach o ustanowieniu stref ochronnych.

Wójt Gminy Przasnysz oraz Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Gminy Przasnysz wyjaśniły m.in., iż *„W obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (mpzp) gminy Przasnysz (...) uwzględnione są dwa ujęcia wody w miejscowości Szła i Mchowo, natomiast w pozostałych miejscowościach Helenowo Nowe, Leszno i Mirów ujęcia wody nie zostały ujęte. Gmina zobowiązuje się, że w najbliższym czasie po uchwaleniu obecnie opracowywanego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przasnysz podejmie uchwałę o zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Przasnysz w zakresie ujęć wód głębinowych w Mirowie, Lesznie i Helenowie Nowym”.*

(dowód: akta kontroli str. 369, 372)

2. Gmina nie prowadziła ewidencji zbiorników bezodpływowych na ścieki, funkcjonujące na terenie Gminy, w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej mimo takiego obowiązku określonego w art. 3 ust 3 pkt 2 ucpg.

Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Urzędzie Gminy Przasnysz wyjaśniła, iż: „Gmina nie posiada informacji, jaki procent ludności korzysta ze zbiorników bezodpływowych, nie posiada także inwentaryzacji nieruchomości, w tym liczby mieszkańców, które nie posiadają wewnętrznej instalacji sanitarnej i nie mają zbiorników bezodpływowych”.

Wójt Gminy wyjaśniła, że: „Gmina Przasnysz nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i nie prowadziła ewidencji zbiorników bezodpływowych funkcjonujących na terenie Gminy oraz ewidencji ilości ścieków wywożonych ze zbiorników i częstotliwości ich opróżniania. W trakcie trwającej obecnie kontroli została już wdrożona procedura ewidencjonowania zbiorników bezodpływowych na terenie gminy. Po sporządzeniu ewidencji tych zbiorników, w dalszym etapie będą przeprowadzone kontrole ich opróżniania (...) właściciele nieruchomości byli informowani o właściwym sposobie pozbywania się nieczystości ciekłych na zebraniach wiejskich poprzez sołtysów”.

NIK zwraca uwagę, że ujęcie w ewidencji pojemności zbiorników bezodpływowych, po uwzględnieniu ilości wody dostarczanej do nieruchomości pozwoli na kontrolę prawidłowości częstotliwości ich opróżniania.

(dowód: akta kontroli str. 222, 226, 373)

3. Gmina Przasnysz w badanym okresie nie wszczęła postępowań administracyjnych zmierzających do wydania decyzji nakazujących właścicielom 104 nieruchomości wypełnienie, wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 2 ucpg, obowiązku przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej.

Wójt Gminy Przasnysz wyjaśniła, iż: „Na terenie Gminy Przasnysz 10 miejscowości posiada kanalizację sanitarną. Po skanalizowaniu kolejnej miejscowości właściciele nieruchomości, którzy mogli włączyć się do zrealizowanej inwestycji byli informowani o tym fakcie. Odbywało się to w formie pisemnej jak również podczas spotkań organizowanych w tym celu. Ponadto informację o konieczności podłączenia się do kanalizacji przekazywano na corocznie odbywających się zebraniach sołectkich. Właściciele posesji, którzy nie wykonali przyłączenia do kanalizacji, jako główny powód podawali brak środków finansowych i trudno nam było w takiej sytuacji wszczynać postępowanie administracyjne. W trakcie kontroli działania informacyjne zostały zintensyfikowane. Na terenie strefy pośredniej ujęcia wody w Lesznie osiem nieruchomości nie przyłączyło się do kanalizacji sanitarnej. W wyniku działań podjętych w trakcie kontroli, właściciele tych nieruchomości oświadczyli ustnie, że podłączą się do kanalizacji. W przypadku niewykonania obowiązku, zostanie przeciw nim wszczęte postępowanie administracyjne zmierzające do wydania decyzji administracyjnej nakazującej podłączenie do istniejącej kanalizacji. Również w stosunku do pozostałych właścicieli nieruchomości na terenie gminy, którzy mają możliwość odprowadzenia ścieków do istniejącej kanalizacji zostanie wszczęte postępowanie”.

(dowód: akta kontroli str. 226, 494-499)

Uwagi dotyczące badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że w opracowywanym (jeszcze nie uchwalonym) Studium wskazano dane dotyczące ujęć wody, które nie były zgodne z obowiązującym stanem prawnym.

W projekcie Studium zaznaczono obszar ochrony pośredniej dla ujęcia Mirów, pomimo iż zgodnie z decyzją Starosty Przasnyskiego z dnia 24 października 2014 r. (nr ROŚ.6341.65.3.2014) ujęcie to nie wymaga i nie ma ustanowionej strefy ochrony z terenem ochrony pośredniej.

Wójt Gminy Przasnysz oraz Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Gminy Przasnysz w wyjaśnieniach podały m.in., iż dokonają ponownej analizy zapisów projektu suikzp i dostosują zapisy do aktualnie posiadanych decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 335-378)

2. NIK zwraca uwagę, że bieżąca identyfikacja przez Gminę nieczynnych studni, szczególnie na terenach w pobliżu stref ochronnych ujęć wód stanowi istotny element ochrony wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi.

(dowód: akta kontroli str. 222, 226, 377-378)

3. NIK zwraca uwagę, że dopiero w 2016 r. Gmina podjęła działania w celu formalnego ustanowienia strefy ochronnej dla ujęcia wody w Lesznie. W konsekwencji od 2013 r. ujęcie nie posiadało strefy ochronnej z terenem ochrony pośredniej, pomimo że istniały wskazania do jej ustanowienia.

(dowód: akta kontroli str. 81-105)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Przestrzeganie warunków korzystania z wód określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na pobór wód

Opis stanu faktycznego

W latach 2013–2016 (I kwartał) ujęcia wód, których Gmina była właścicielem (w miejscowościach: Szla; Mchowo, Helenowo Nowe, Leszno) posiadały aktualne pozwolenia wodnoprawne na pobór wód. W 2014 r. Gmina, w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na wodę, wystąpiła o wygaszenie dotychczasowych pozwoleń wodnoprawnych i wydanie nowych, umożliwiających zwiększony pobór wód. Nowe pozwolenia wodnoprawne¹² dopuszczają pobór wód na poszczególnych ujęciach w maksymalnej ilości:

- Helenowo Nowe – 245.280 m³/ rok;
- Szla – 355.656 m³/ rok;
- Mchowo – 86.067 m³/ rok;
- Leszno – 162.060 m³/ rok.

(dowód: akta kontroli, str. 53-97)

W powyższych pozwoleniach wodnoprawnych wprowadzono m.in. następujące obowiązki:

- eksploataowania studni w sposób nieprzekraczający ich wydajności eksploatacyjnych i odpowiadającej depresji;
- prowadzenia okresowej kontroli ilości pobieranej wody;
- prowadzenia pomiarów zwierciadła wody w studniach;
- nieprzekraczanie określonej w pozwoleniach wodnoprawnych ilości poboru wody (w pozwoleniach wskazano maksymalny pobór godzinowy, średni dobowy i roczny);
- utrzymania urządzeń służących do poboru, uzdatniania i rozprowadzania wody oraz terenu ujęcia w należytym stanie technicznym, sanitarnym i eksploatacyjnym;
- monitorowania terenu przylegającego bezpośrednio do terenu ujęcia wody, w celu wyeliminowania zagrożeń sanitarnych dla ujęcia;
- przeprowadzania badań jakości wód popłucznych.

(dowód: akta kontroli, str. 51-105)

Gmina dokonywała pomiarów zwierciadła wody w studniach z określoną w pozwoleniach wodnoprawnych częstotliwością na następujących ujęciach: Leszno – w latach 2014–2015, Mchowo – w 2015 r., Szla – w 2013 r., Helenowo Nowe – w latach 2013–2015.

(dowód: akta kontroli str. 394-395)

¹² Wydane decyzjami Starosty Przasnyskiego dla ujęć w miejscowościach Szla; Mchowo, Helenowo Nowe, a dla ujęcia w miejscowości Leszno wydane decyzją Starosty Ciechanowskiego.

W wyniku modernizacji w 2010 r. ujęcia wody w Lesznie wykonano w pełni zautomatyzowaną stację uzdatniania wody surowej poddawanej procesom odmanganiania i odżelaziania; dwa zbiorniki wyrównawcze stalowe, naziemne; nowe nadziemne obudowy studni głębinowych; orurowanie ze stali nierdzewnej i inne instalacje towarzyszące. W protokole odbioru z dnia 14 stycznia 2011 r. określono termin odbioru pogwarancyjnego na pięć dni przez upływem okresu gwarancji, który wynosił 36 miesięcy (licząc od dnia 14 stycznia 2011 r. do 14 stycznia 2014 r.). W wyniku przeglądu gwarancyjnego, przeprowadzonego w dniu 5 listopada 2013 r., stwierdzono m.in. nie działający zawór zwrotny na przyłączy i niesprawny wodomierz na przyłączy do studni nr 1; nieprawidłowo działający czujnik wskazujący ciśnienie wody w sieci; złuszczać się farbę na zbiornikach; odpadające płytki gresowe na schodach; rdzewiejące poręcze na zbiornikach wyrównawczych. Do usunięcia stwierdzonych wad i usterek zobligowano wykonawcę. Pomimo wezwania wykonawca nie wykonał napraw objętych gwarancją. Naprawy wykonano na koszt Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 335-378)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak nadzoru nad ilością pobieranej wody na ujęciach. W trakcie kontroli ustalono, że WIOŚ w Warszawie, Delegatura w Ostrołęce wykazała, że latach 2012–2014 został przekroczony maksymalny dopuszczalny roczny pobór wody dla wszystkich gminnych ujęć wody w Lesznie, Mchowie, Szli i Helenowie Nowym, w konsekwencji zostały naliczone kary za ww. przekroczenia

W związku z przekroczeniami Wójt Gminy wyjaśniła, że: „Gmina wystąpiła o zmianę pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód z ujęcia wody w Lesznie dopiero po kontroli WIOŚ, ponieważ wcześniej nie przeprowadziła analizy poboru wody i posiadanego pozwolenia wodnoprawnego.(...) Jednocześnie wyjaśniam, że pracownik odpowiedzialny w Urzędzie Gminy Przasnysz za sprawy gospodarki wodnej nie informował mnie o przekraczaniu ilości pobieranej wody w latach 2010–2013 w stosunku do postanowień decyzji Starosty Przasnyskiego z 30 grudnia 2005 r. (...). Z tych powodów nie informowałam Starosty Przasnyskiego o przekroczeniach i nie wystąpiłam z wnioskiem o wydanie nowego pozwolenia wodnoprawnego. Zwróciłam się do pracownika o wyjaśnienie niedopełnienia obowiązków w tym zakresie. Po otrzymaniu odpowiedzi podejmę decyzję o jego ewentualnym ukaraniu karą porządkową. Niezależnie od powyższego niezwłocznie poinformujemy o przekroczeniu Starostę Przasnyskiego”.

Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Gminy Przasnysz wyjaśniła, iż: „W latach 2012–2013 Gmina nie analizowała dobowego poboru wody i przez niedopatrzenie przekraczany był dopuszczalny średniodobowy pobór wody na ujęciach wody Leszno, Mchowo, Szla i Helenowo Nowe. W 2014 roku, po kontroli WIOŚ Gmina natychmiast podjęła działania zmierzające do uzyskania nowych pozwoleń wodnoprawnych na zwiększony pobór wód ze wszystkich ujęć. Po opracowaniu operatów wodnoprawnych wystąpiła z wnioskami do Starosty Przasnyskiego o wydanie nowych pozwoleń wodnoprawnych. Gmina posiada nowe pozwolenia wodnoprawne (...)”.

W ocenie NIK, brak nadzoru Gminy nad ilością pobieranej wody na ujęciach, było postępowaniem nierzetelnym i narażało Gminę na odpowiedzialność finansową z tytułu kar za przekroczenie ilości pobranej wody.

(dowód: akta kontroli str. 220, 223, 369-373, 379, 394-395)

2. W latach 2013–2015 Gmina nie wykonywała, wynikającego z pozwoleń wodnoprawnych, obowiązku badań wód popłucznych i oznaczenia ich ilości dla wszystkich czterech ujęć wody głębinowej będących jej własnością.

Wójt Gminy wyjaśniła, że: „Na wszystkich czterech gminnych ujęciach wód nie były prowadzone badania, jakości wód popłucznych w miejscach ich wprowadzania tj. do rowów melioracyjnych. W naszej ocenie wody popłuczne nie stanowią zagrożenia dla środowiska, ponieważ do płukania filtrów (odżelaziaczy i odmanganiaczy) używana jest woda głębinowa,

nieskażona bakteriologicznie. Wody popłuczne zawierają wyłącznie zwiększone ilości wodorotlenku żelaza, który wstępnie sedymentuje w osadniku, w dalszym etapie do rowu odprowadzana jest sklarowana woda. W trakcie trwania kontroli Gmina zleciła w trybie natychmiastowym wykonanie badań jakości wód popłucznych.

(dowód: akta kontroli, str. 370, 373)

3. Gmina Przasnysz nie monitorowała terenów bezpośrednio przylegających do terenów ujęcia wody w celu wyeliminowania zagrożeń sanitarnych ujęć.

W toku kontroli stwierdzono, że ujęcia nie posiadały dodatkowych zabezpieczeń przed możliwością wtargnięcia na ich teren oraz zniszczenia urządzeń na ujęciu i potencjalnego zanieczyszczenia ujmowanych wód.

Wójt Gminy Przasnysz wyjaśniła, że: *„W najbliższym możliwym czasie wynikającym z procedury wprowadzenia stosownych zmian w budżecie Gminy Przasnysz, zostaną zabezpieczone środki finansowe na zainstalowanie kamer w celu monitorowania terenów bezpośrednio przylegających do terenów ujęcia wody we Mchowie. Obecnie konserwator w ramach codziennego pobytu na ujęciu dokonuje obchodu całego ujęcia”.*

(dowód: akta kontroli, str. 413-416)

4. Gmina nie prowadziła pomiarów zwierciadła wody w studniach z częstotliwością określoną w pozwoleniach wodnoprawnych na następujących ujęciach: Leszno – w 2013 r.; Mchowo – w latach 2013–2014 r., Szla – w 2014 r.

Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Gminy Przasnysz w wyjaśnieniach podała, iż *„Pomiary nie były prowadzone zgodnie z pozwoleniami przez niedopatrzenie (...) W 2015 roku zlecono konserwatorom ujęć wykonywanie pomiarów zgodnie z warunkami zawartymi w decyzjach”.*

(dowód: akta kontroli str. 394-395)

5. Gmina Przasnysz nie podjęła skutecznych działań w celu wyegzekwowania od firmy ubezpieczeniowej zwrotu kwoty 6.255,02 zł za wykonanie napraw gwarancyjnych na własny koszt na remontowanym ujęciu wody w Lesznie.

Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Gminy Przasnysz w wyjaśnieniach podała, iż *„ (...) Gmina wystąpiła w dniu 22.10.2013 r do Wykonawcy wyznaczając termin spotkania na dzień 5.11.2013 r. w SUW Leszno celem przeprowadzenia oględzin inwestycji. Wykonawca nie odebrał korespondencji, a także nie odpowiadał na telefony. W dniu 5 listopada 2013 r. został przeprowadzony z udziałem Inspektora Nadzoru, ale bez udziału Wykonawcy przegląd gwarancyjny (...). W dniu 6.11.2013 r. Gmina wystąpiła do Wykonawcy o usunięcie usterek wyszczególnionych w protokole w terminie do dnia 25 listopada 2013 r. Tym razem Wykonawca odebrał wysłaną korespondencję, ale usterek nie usunął. Gmina dowiedziała się o upadłości firmy Wykonawcy. Gmina w dniu 19.12.2013 r. wezwała firmę ubezpieczeniową [...] ¹³ do zapłaty za właściwe usunięcie wad i usterek, ponieważ Wykonawca zabezpieczył wykonanie napraw i usterek w okresie gwarancji w formie polisy. Gmina wyceniła usunięcie nieprawidłowości na kwotę 6.255,02 zł. W dniu 27.02.2014 r. Gmina otrzymała od firmy [...] ¹⁴ decyzję o odmowie przyznania odszkodowania. W dniu 07.03.2014 r. Gmina ponownie wystąpiła do w/w firmy o rozpatrzenie wezwania do zapłaty. Do dnia dzisiejszego firma ubezpieczeniowa nie udzieliła odpowiedzi. (...) Gmina nie występowała na drogę sądową w stosunku do Wykonawcy modernizacji ujęcia. (...)*

¹³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2015 r., poz. 2058 z późn. zm.) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 z późn. zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie danych dotyczących przedsiębiorców. Wyłączeń tych dokonano w interesie przedsiębiorców.

¹⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2015 r., poz. 2058 z późn. zm.) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 z późn. zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie danych dotyczących przedsiębiorców. Wyłączeń tych dokonano w interesie przedsiębiorców.

Wójt Gminy Przasnysz wyjaśniła m.in., iż „(...) Obecnie w toku kontroli okazało się, że Ubezpieczyciel w ogóle nie udzielił odpowiedzi, czego nie dopilnował i nie zgłosił mi jako Wójtowi Gminy, odpowiedzialny pracownik. W związku z powyższym, wobec pracownika zostanie wszczęte postępowanie w celu ukarania karą porządkową, zgodnie z przepisami Kodeksu pracy. Niezależnie od tego do Ubezpieczyciela [...]”¹⁵ zostanie niezwłocznie wysłane pismo z propozycją rozwiązania sporu w drodze mediacji lub innego polubownego sposobu załatwienia sprawy (np. poprzez zawarcie ugody, porozumienia), przed wytoczeniem powództwa – wymóg art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c.) W przypadku odmowy realizacji roszczenia lub bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu, gmina skieruje pozew o zapłatę do sądu powszechnego”.

(dowód: akta kontroli, str. 396-412,490-493)

W ocenie NIK niepodjęcie działań od kwietnia 2014 r. w celu wyegzekwowania zwrotu od firmy ubezpieczeniowej kwoty 6.255,02 zł za wykonanie napraw gwarancyjnych na własny koszt na remontowanym ujęciu wody Leszno, było postępowaniem niegospodarnym.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Wykonywanie obowiązków sprawozdawczo–informacyjnych dot. wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

3.1 Sporządzanie i przekazywanie sprawozdań dotyczących gospodarowania wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Opis stanu faktycznego

W latach 2013–2016 (I kwartał) Gmina, zgodnie z wymaganiami art. 286 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 – *Prawo ochrony środowiska*¹⁶ (dalej „POŚ”), przekazywała Marszałkowi Województwa Mazowieckiego terminowo tj. do dnia 31 marca następnego roku, wykaz zawierający informacje o ilości i jakości pobranej wody podziemnej oraz informacje o wysokości należnych opłat.

Wykazy oraz zbiorcze zestawienia sporządzano według wzoru określonego w załącznikach nr 1 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat¹⁷.

(dowód: akta kontroli, str. 135-162, 347-352, 395-395)

Podane w wykazach dane o ilości i jakości pobranej wody za 2013 i 2015 r. odpowiadały zapisom urządzeń pomiarowych i były zgodne z ewidencją, o której mowa w art. 287 ust. 1 pkt 2 POŚ.

(dowód: akta kontroli, str. 145-154)

Wysokość jednostkowych stawek opłat za pobór wody oraz współczynniki różnicujące ustalono w wykazach zgodnie z obowiązującym w danym roku obwieszczeniem Ministra Środowiska w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska.

(dowód: akta kontroli, str. 135-162)

W kontrolowanym okresie Gmina terminowo przedkładała sprawozdania do GUS – M-06 o wodociągach, kanalizacji i wywozie nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych oraz zbiorcze zestawienie informacji w zakresie korzystania ze środowiska i wysokości należnych opłat do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego. Gmina terminowo wносиła opłaty za pobór wód podziemnych i w należnej wysokości. Dane za rok 2013 i 2015 były zgodne z prowadzoną ewidencją.

¹⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2015 r., poz. 2058 z późn. zm.) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 z późn. zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie danych dotyczących przedsiębiorców. Wyłączeń tych dokonano w interesie przedsiębiorców.

¹⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.

¹⁷ Dz. U. poz. 274 z późn. zm.

(dowód: akta kontroli, str. 115 -118, 127-129, 353-354, 376, 395)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W wykazie zawierającym informacje o ilości i jakości pobranej wody podziemnej oraz informacje o wysokości należnych opłat za 2014 r., przedkładanym do Marszałka Województwa Mazowieckiego, podano, iż z ujęcia w Mchowie pobrana ilość wody wynosiła 45.332 m³, podczas gdy powinno być 45.299 m³ (tj. różnica wynosiła 33 m³).

Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Urzędzie Gminy Przasnysz wyjaśniła, iż „za rok 2014 w wykazie zawierającym informacje o ilości i jakości pobranej wody podziemnej oraz informacje o wysokości należnych opłat za 2014 r. przedkładanym do Marszałka Województwa Mazowieckiego omyłkowo podano niewłaściwą wielkość pobranej wody z ujęcia w Mchowie. Z ujęcia w Mchowie pobrana woda podziemna przeznaczona jest: do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia i na cele socjalne (w sprawozdaniu oznaczona kodem – a) oraz na inne cele (w sprawozdaniu oznaczona kodem – c). W tabeli A załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat. (Dz. U. poz. 274 z późn. zm.) dotyczącej poboru wody w 2014 r. z ujęcia w Mchowie podano: pobór wody na cele według kodu a – 44.866, powinno być 44.833 (oczywista pomyłka pisarska); pobór wody na cele według kodu c – 466 powinno być 466 (prawidłowo - przypis kontrolera NIK). Po podsumowaniu w sprawozdaniu podano ogólną wartość pobranej wody: 45.332 m³ powinno być 45.299 m³ – różnica wynosi 33 m³. W wyniku oczywistej pomyłki pisarskiej naliczono opłatę za 44.866 m³ na kwotę 3.006,02 zł, zamiast za 44.833 m³ na kwotę 3.003,81 zł, różnica wynosi 2,21 zł.”

(dowód: akta kontroli str. 129, 145-154, 376)

2. W przedłożonym do GUS za rok 2014 sprawozdaniu M-06 „Sprawozdanie o wodociągach, kanalizacji i wywozie nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych” podano ilość pobranej wody z ujęć w Gminie Przasnysz – 428,6 tys m³, a powinno być 448,6 tys m³.

Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Urzędzie Gminy Przasnysz wyjaśniła, iż sprawozdaniu wprowadzono niewłaściwą wartość, w wyniku omyłki.

(dowód: akta kontroli, str. 116-117, 376)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3.2 Informowanie konsumentów o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Opis stanu
faktycznego

Gmina Przasnysz otrzymywała od właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego (PPIS) okresowe oceny jakości wody z następującą częstotliwością: w 2013 i 2015 roku – dwa razy w roku z każdego z czterech ujęć wód podziemnych obsługiwanych przez Gminę Przasnysz; w 2014 roku – jeden raz z każdego ujęcia wody; w 2016 r. – do 31 marca 2016 r. – jeden raz z każdego ujęcia.

Oceny jakości wody zawierały informacje konieczne do podjęcia przez Wójta Gminy Przasnysz działań mających na celu zaopatrzenie konsumentów w wodę o właściwej jakości. W przypadku przekroczenia dopuszczalnych norm jakości wody, PPIS wydawał decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia, pod warunkiem prowadzenia skutecznych działań naprawczych. W badanym okresie wystąpiły trzy przypadki przekroczenia norm jakości wody. PPIS w Przasnyszu wydał decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia w określonych terminach. Wójt Gminy Przasnysz w każdym przypadku podejmował działania w celu wyeliminowania nieprawidłowości, zgodnie ze wskazaniami zawartymi w decyzji PPIS. We wszystkich trzech przypadkach działanie takie polegało na wprowadzeniu chlorowania wody. Działania były skuteczne,

ponieważ w określonym przez PPIS terminie, jakość wody ulegała poprawie, woda osiągała dopuszczalne normy.

(dowód: akta kontroli str. 240-337)

Okresowe oceny jakości wody, według wyjaśnień, do listopada 2015 r. były wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie dla każdego ujęcia z częstotliwością dwa razy w roku. W 2014 r. raz w roku, ponieważ PPIS w Przasnyszu przekazał w 2014 r. po jednej ocenie dla każdego ujęcia.

Zgodnie z postanowieniem określonym w § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi¹⁸ od dnia 28 listopada 2015 r. na stronie internetowej Urzędu Gminy Przasnysz w zakładce, „jakość wody” zamieszczano komunikaty informujące o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, przekazane przez PPIS w Przasnyszu.

(dowód: akta kontroli str. 237-337, 445-454)

W badanym okresie Gmina Przasnysz nie otrzymała od PPIS obszarowych ocen jakości wody oraz szacowania ryzyka zdrowotnego, o których mowa w § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi¹⁹ oraz w § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi²⁰, dla każdego obszaru zaopatrzenia w wodę oraz obszaru Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 237-241)

W badanym okresie nie wpłynęły do Urzędu Gminy Przasnysz wnioski, w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej, o udostępnienie informacji, o jakości wody przeznaczonej do spożycia.

(dowód: akta kontroli str. 237-241)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹, wnosi o:

- 1) ujęcie w Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Przasnysz wszystkich ujęć wody pitnej;
- 2) prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych na ścieki funkcjonujące na terenie Gminy Przasnysz, o której mowa w art. 3 ust. 3 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- 3) podjęcie skutecznych działań w celu podłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej, szczególnie leżących w obszarze strefy ochronnej z terenem ochrony pośredniej miejscowości Leszno;
- 4) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem postanowień pozwoleń wodnoprawnych w zakresie ilości pobieranej wody;

¹⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 1989.

¹⁹ Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późn. zm.

²⁰ Dz. U. poz. 1989.

²¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz Dz. U. z 2016 r. poz. 677.

- 5) prowadzenie badania wód popłucznych w zakresie i z częstotliwością określoną w pozwoleniach wodnoprawnych ujęć wody oraz przekazywanie wyników analiz ścieków popłucznych do starostwa zgodnie z zapisami warunków pozwoleń wodnoprawnych;
- 6) podjęcie skutecznych działań w celu wyegzekwowania odszkodowania od firmy ubezpieczeniowej za remont SUW Leszno.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 4 lipca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Dyrektor
Departamentu Środowiska

z up.

Teresa Warchałowska
Wicedyrektor

Kontroler:

Władysława Siekierska-Szarejko
główny specjalista k.p.